

gäldades, äfvensom att staden för framtiden afstode från den ersättning för förlorad tullfrihet, som med årligt belopp af 46 kronor 12 öre från statsverket till staden utginge.

Hvad statsrådet sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen bifalla, och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse bilagan — vid detta protokoll utvisar.

Ex protokollo

Hjalmar Rettig.

N:o 9.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning till Örnsköldsviks köping af kronohemmanet 4 $\frac{1}{4}$ seland Norrlungånger n:o 1 i Vesternorrlands län; gifven Stockholms slott den 7 december 1888.

I och för anläggning af köpingen Örnsköldsvik inköpte Kongl. Maj:t och kronan enligt köpebref den 10 januari 1839 för en köpeskiilling af 2,000 riksdaler banko jemte i öfrigt angifna vilkor 4 $\frac{1}{4}$ seland af hemmanet Norrlungånger om $\frac{1}{4}$ mantal i Själevads socken och Norra Ångermanlands fögderi af Vesternorrlands län; hvarefter Kongl. Maj:t *dels* genom nådig kungörelse den 6 oktober 1842, jemte meddelande af föreskrifter rörande köpingens anläggning, bemyndigade Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet att åt personer, som önskade bosätta sig i köpingen, under eganderätt mot årlig tomtöresafgift af ett runstycke för hvarje qvadratalu upplåta tomter å ofvan omförmälda hemmansdel, *dels ock* genom nådigt bref nyssnämnde dag, med fastställande af en utaf kommissionslandtmätaren Näslund upprättad plankarta öfver köpingen Örnsköldsvik, förordnade, bland

annat, att den köpingen tillhöriga jord, som ej erfordrades för tomter och byggnadsplatser i köpingen, skulle på auktion till den mestbjudande utarrenderas och icke någonsin till större eller mindre del utan Kongl. Maj:ts särskilda tillstånd försälas, förpantas eller på annat sätt afsöndras, äfvensom att, intilldess köpingen hunne blifva så befolkad, att dervarande invånare ansåges böra sjelfva få öfvertaga värden om köpingens kassa, tomtöre- och arrendeafgifterna skulle i länets landtränteri förvaras för att till föremål, som afsåge köpingens fördel och förkofran, användas, utan att någon ränta eller afbetalning å statsverkets hafda utgifter för köpingens anläggning erfordrades.

I en till Kongl. Maj:t ingifven skrift har nu kommunalnämnden i Örnsköldsvik, enligt å allmän kommunalstämma i köpingen lemnadt uppdrag, i underdånighet anhållit, att det måtte tillåtas köpingen att tillhandla sig ifrågavarande hemmansdel emot samma köpeskilling, som Kongl. Maj:t och kronan därför erlagt, eller 3,000 kronor.

Till stöd för berörda anhållan har kommunalnämnden hufvudsakligen anført, att förutom den mark, å hvilken köpingen vore uppförd och hvilken, ehuru kronans egendom, likväl på grund af kongl. kungörelsen den 6 oktober 1842 finge gå i köp man och man emellan samt intecknas för skuld såsom annan skattejord, till hemmanets egor hörde ett ej obetydligt område jord, som till följd af sin beskaffenhet icke kunde användas till byggnadstomter, ehuru, om det finge disponeras af köpingen, detsamma skulle för köpingens utveckling varda af synnerlig betydelse; att köpingens rätt att förfoga öfver det ifrågavarande, af kronan inköpta hemmanets andel i vattnet för Norrlungångers by vore mycket tvifvelaktig, hvilket i sin mån bidroge att förhindra köpingen att vidtaga vissa för sjöfartens och handelns befordrande ytterst viktiga anstalter vid hamnen; att då, med afseende derå att redan för flere år sedan den mark, som bestämts till bebyggande, blifvit till större delen upptagen, köpingen för att tillgodose behovet af byggnadstomter måst inköpa flere angränsande hemman, härigenom vid uppgörande af den utaf Kongl. Maj:t den 5 juli 1885 fastställda plan för köpingens utvidgning, i hvilken plan den äldre delen af köpingen inginge, på flera ställen inträffat, att samma tomt måst utläggas till en del på mark, som kronan upplåtit, och till en del på mark, som köpingen inköpt, ett förhållande, som i anseende till de olika villkor, som gälde för förvärfvande af sådana tomtdelar, framkallat betydande svårigheter för köpingens förvaltning; samt att äfven i öfrigt utförandet af den

beslutade utvidgningen försvårades, så länge kronan vore egare till en del af köpingens grund.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet har i sitt i ärendet afgifna utlåtande meddelat, att, sedan numera all den mark å ifrågavarande hemmansdel, som bestämts till bebyggande, med undantag af ett par tomter, blifvit upptagen, de årliga tomtöresafgifterna uppginge till ett belopp af 718 kronor 71 öre; att berörda afgifter, som städse uppburits af kronofogden i orten, till en början levererats till länets landtränteri, der de innestått till den 19 november 1864, då dittills influtna medel till köpingen utanordnats för att användas till för köpingen gagneliga ändamål; samt att afgifterna, som numera af kronofogden redovisades till köpingens kommunalnämnd, jemväl sedermera användts för dylika ändamål; och har Kongl. Maj:ts befallningshafvande, med vitsordande af behöfligheten för köpingen att erhålla oinskränkt dispositionsrätt öfver ifrågavarande hemmansdel, vidare anført, att då något särskildt skäl för densammas bibehållande åt kronan ej förefunnes, samt den erbjudna köpeskillingen med hänsyn dertill, att kronan för det närvarande icke hade den ringaste inkomst af egendomen, syntes vara fullt tillräcklig, Kongl. Maj:ts befallningshafvande icke kunde annat än tillstyrka bifall till den underdåniga ansökningsen, som jemväl förordats af köpingens municipalstyrelse.

Enligt handlingarna i ärendet omfattar hemmanet i fråga en areal af 81 tunnland 8 $\frac{5}{8}$ kappland, deraf till byggnadstomter, gator och allmänna platser indelats 31 tunnland 10 $\frac{1}{2}$ kappland, medan återstoden af området, enligt hvad kronofogden i orten uti afgifvet yttrande meddelat, är af föga värde, såsom bestående af berg och grusbackar med endast obetydlig skogstillgång.

Efter nådig remiss har Kongl. Maj:ts och rikets kammarkollegium i afgifvet yttrande förklarat sig anse det gjorda köpeanbudet vara för kronan fördelaktigt och fördenskuil förordat anbudets antagande.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit vill Kongl. Maj:t härmed i nåder föreslå Riksdagen att medgifva, att ifrågavarande 4 $\frac{1}{4}$ seland af hemmanet Norrlungånger n:o 1 må, med den rätt hemmansdelen af kronan innehafves, till köpingen Örnsköldsvik försälas med till trädesrätt den 14 mars 1890 samt på vilkor i öfrigt, att köpingen vid tillträdet af hemmansdelen såsom köpeskillning därför erlägger tre tusen kronor; samt att köpingen vidkännes alla de kostnader för lagfarten, i och för hvilken erforderliga åtkomsthandlingar skola köpingen af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet tillhandahållas;

äfvensom att den inflytande köpeskillingen må få användas på enahanda sätt, som är bestämdt i fråga om köpeskillingarna för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning eger rum jemlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

F. v. Essen.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 december 1888.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre *Bildt*,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve *Ehrensward*,
Statsråden: herr *Lovén*,
 friherre *von Otter*,
 von Krusenstjerna,
 Wennerberg,
 friherre *Palmstierna*,
 friherre *von Essen*,
 Örbom,
 friherre *Åkerhielm*.

Departementschefen, statsrådet friherre von Essen, föredrog vidare:
en till Kongl. Maj:t ingifven skrift, deri invånarne i köpingen Örnsköldsvik, hvilken till en del vore uppförd å egorna till de $4\frac{1}{4}$ seland af hemmanet Norrlungånger n:o 1 om $\frac{1}{4}$ mantal i Själevads socken af Vesternorrlands län, som Kongl. Maj:t och kronan enligt köpebref den 10 januari 1839 för 2,000 riksdaler banko jemte i öfrigt angifna villkor inköpt för anläggning af nämnda köping, i underdånighet anhållit att få tillhandla sig ifrågavarande hemmansdel för samma köpeskilling, Kongl. Maj:t och kronan därför erlagt;

öfver hvilken ansökning ej mindre Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vesternorrlands län än äfven kammarkollegium afgifvit infordradt underdånigt utlåtande.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t ville i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att ifrågavarande 4 $\frac{1}{4}$ seland af hemmanet Norrlungånger n:o 1 finge, med den rätt hemmansdelen af kronan innehades, till köpingen Örnsköldsvik försäljas med tillträdesrätt den 14 mars 1890 samt på vilkor i öfrigt, att köpingen vid tillträdet af hemmansdelen såsom köpeskillning derför erlade tre tusen kronor; samt att köpingen vidkändes alla kostnader för lagfarten, i och för hvilken erforderliga åtkomsthandlingar skulle köpingen af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet tillhandahållas;

äfvensom att den inflytande köpeskillingen måtte få användas på enahanda sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillingarna för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde rum jemlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874.

Hvad statsrådet sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Hjalmar Rettig.
